

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árák

Éves ár 170.— L., félévre 95.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)

5. szám.

Megjelenik minden szombat.

Falvak népe a vörös mótely ellen.

Oroszországból megdöbbentő hírek keltek szárnyra. A bolsevizmus vezetői most már a falvak népére vetették magukat s a győzelmesebb kegyetlenséggel kényszerítik őket a parancsaik végrehajtására.

Az orosz falu népe az utóbbi hetekben a vetés idején, sok helyen föllázadt a népbiztosok ellen és nem akarta földje elkobzását megengedni. Rettenetes büntetés érte azokat, akik ellenállást mertek megkísérelni! Az ilyen fal-

Kegyetlen kényszerítés nélkül nem is lehet rávenni a népet arra, amit most a szovjetkormányok tőle követelnek. Azt követelik tőlük, hogy adja át földjét, állatállományát az államnak s maga családjával egyetemben legyen állami napszámosnak.

vakat fölgyújtották a szovjet katonái és a menekülő népet gépfegyverekkel lövették halomra.

A rémuralom eme gyilkos kitöréseinek megvan a magyarázata. Az orosz bolsevizmus valóra érkezett. Léte, fennmaradása attól

Figy, hogy sikerül-e a falvak népét is igóa
örnie. Jól tudják a szovjet urai, hogy egye-
bűt is a falvak népe buktatta meg a kikiáltott
szovjetet, vagy az állt ellen az izgatásnak.

Fájdalmasan emlékszünk a magyarországi
bolsevista uralomra. A városok lakói részben
a csábítások, részben a rémitgetések hatása
alatt ott is elvesztették fejüket. A falusi füg-
getlen gazdák azonban nem rendültek meg a
népbolondítók maszlagjától. És mikor meg-
kezdődött a nemzeti állam újraszervezése, szív-
vel, karral, anyagi áldozatokkal odasorakoz-
tak a nemzeti hadsereg mellé.

Most testvéreinknél, a finneknél folyik
nagy szervezkedés a bolsevizmus mótelyének
eláradása ellen. Itt is a falusi gazdaközönség
állt sorompóba az ország nemzeti fennmara-
dásáért.

Ez a küzdelem a *lapua*, vagy *lappo-moz-
galom* néven vált ismeretessé. A mozgalom a
következőképpen indult meg:

Finnország 1917-ben szakadt el Orosz-
országtól. Maga az elszakadás Oroszország
háborus veresége következtében simán ment
végbe, a finn nemzet azonban mégis kénytelen
volt véres szabadságharcot folytatni a vörösök
ellen. Ez a szabadságharc a vidékről indult
ki, Nyugat-Finnország Vaasa tartományának
Lapua községéből, amelynek gazdái nemcsak
azért borzadnak a kommunizmustól, mert el-
lensége az államnak s a nemzeti érzésnek, ha-
nem azért is, mert üldözője az egyháznak és
a vallásnak.

A szovjet újabb vallásüldözése ismét
lángralobbantotta Lapua hős fiainak gyülele-
tét a kommunizmus iránt. Volt is erre okuk,
mert az orosz eseményektől vérszemet kaptak
a finn kommunisták és egyre több jelét adták
annak, hogy kezükbe akarják venni a fiun
politika irányítását.

A Lapua-beliek azonban nem elégedtek
meg ennyivel. Hogy döntő győzelmet arathas-
sanak a vörös veszedelem fölött, erélyes lé-
pésre határozták el magukat. Julius 7-én
külön vonatokkal, 600 autóval és 900 kocsival
12 ezer finn földműves ment a fővárosba és

zárt sorokban, példás rendben felvonult He-
sinki hatalmas méretű Szenátus-terére.

A történelmi jelentőségű gyűlésen meg-
jelent az egész kormány. A gyűlést istentisz-
telet nyitotta meg a szabadban. A hatalmas
tömeg ajkán megrendítő erővel csendült fel
Luther éneke: Erős várunk nekünk az Isten.
majd a tizezernyi ajk a Miatyánkot mormolt
el. A finn himnusz után Kosola mondott ke-
mény őszinteségű és határozottságú beszéde.

— Elszántan és feltétlenül követeljük —
mondotta többek között, — hogy a kommuniz-
must országunk mindennemű nyilvános tevő-
kenységéből abba a földalatti sötétségbe ken-
gessék vissza, ahol a bűntények laknak. Kö-
veteljük a kommunista intézmények azonnal
és könyörtelen bezárását, a haza- és nemzet-
árulás érdem szerint való megbüntetését. Kö-
veteljük, hogy senki a vallás és istenfélelem
ellen ne merjen izgatni ebben az országban és
senki se merészelje a hitelenség szellemét
gyermeknek és ifjuság körében terjeszteni. Kö-
veteljük, hogy a haza és az erkölcs eszméit ne
tartsa többé senki zsidárúnak. A magunk orszá-
gátalanak nem kívánunk semmit, csupán azt,
hogy a hazafias munkásember békében és
nyugalomban megkereshesse mindennapi ke-
nyerét magának és családjának és hogy a
munkaterületekről azonnal és könyörtelenül
mindenkit elűzzenek, aki ezt a szabadság-
megsérti, vagy megszegyenyíti azokat a fér-
fiakat, akik az országot felszabadították.
Mindezt föltétlenül és minden alkudozási le-
hetőség nélkül követeljük. Egyébként késze-
 vagyunk visszamenni csöndes hajlékainkba
elhagyott munkánkat folytatni, de csak
akkor, ha látjuk, hogy ezeket a követeléseket
komolyan megvalósítják és csakis arra
időre, amíg újra szükség nem lesz ránk.

Szünni nem akaró lelkesedés kísérte
vezér szavait, amelyek valóban a finn nem-
zet kívánságait, akaratát tolmácsolták. Lapua
vidékének gazdái akkor békével haza mentek
falvaikba és folytatták mezei munkájukat. De-
résen állanak és vérük hullásával is késze-
 megvédeni a nemzeti eszmét, a vallást és
munka szabadságát.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva Biztosító“ R.-T.

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni

A nép iskolája.

A nagy változáskor azzal akartak vigasztalórisí vesztéseinkért, hogy Románia, a felülkerekedett antantszövetség tagja, gazdasági fellendülés előtt áll s így ne és tanult gyermekeinknek is módot fog hani az egyéni megélhetésre.

Hova lett ez a reménység? Ma a hatajutott románság is kénytelen sok-sok aját megszüntetni és a tisztviselők tizszélnek ereszteni. A boldogulás lehető még az ők számára is megdöbbenő kben apadtak, ahelyett, hogy megsoka- k volna.

A magyarság eddig hősi küzdelmet foly- gimnáziumai fenntartásáért, de végre ell vetnie a kérdést: szabad-e eredmény- céltalan küzdelmekre fecsérelni a fogyó Feleletképpen nálunk is be kell követ- nie a fájdalmas lépésnek: meg kell szün- ink gimnáziumaink egy részét, vagy át alakítanunk a mai szükségletek kielégi-

A legelevenebb szükség pedig egy ma- mezőgazdasági iskola megteremtése. re lehetővé kell tennünk, hogy a mai kor ssági vívmányait, termelő és értékesítő szereit a nép elsajátíthassa és falujában, ősi örökségen alkalmazhassa.

Hiszen szép volt a régi rendszer is, amely lehetővé tette, hogy a nép gyermekeinek egy része tanult ember lehessen és faluján kívül boldogulhasson. Ma azonban, amikor ennek a boldogulásnak az utjai annyira megszükültek, azon kell lennünk, hogy a faluban való boldogulás lehetőségeit növeljük. A föld, amely az életmódot nyújtja, nem szaporodik, hogyan nyujthat tehát megélhetést a szapo- rodó családoknak? Nos, ha a föld nem szapo- rodik, akkor szaporítanunk kell a tudást, amellyel a földet bővebb termésre birhatjuk, jobban kihasználhatjuk.

Erre való, ezt a célt fogja szolgálni a gaz- dasági iskola!

A megoldást iskolafenntartóink bölces- sége bizonyosan meg fogja találni. Hozzáértő emberek meg fogják szabni, hogy az iskola erőt hogyan használják ki legjobban a nép gazdasági nevelésére.

Mi örülünk, hogy végre komolyan foglal- koznak ezzel a kérdéssel s *előre is szerencsés- nek mondjuk azt a vidéket, amelynek gimnáziumát gazdasági iskolává fogják átalakítani.* Ott a mai idők követelményének megfelelő tudás számára, az *igazi népműveltség számára,* fognak szent tüzet gyújtani.

ÜLFÖLD

ustriában nem változik a irányát. A nagy fo- zásokkal s még nagyobb al elindított választások nyene a képviselőház üsz- tásában nem hozott lé- változást, következőleg rnia kormányzásában sem változásra számítani. Meg- ottak a polgári pártok a keresztényszocialisták s áhon védelmi pártegyesü- programjával 66 képvise- mult országgyűlésen volt özép (Schöber)-párti pro- mal 19-et (azelőtt 21), szél- oldali programmal (Hei- kkk) 8-at. A polgári pár-

tok mandátumainak száma te- hát összesen 93. Ezzel szemben szociáldemokrata képviselőt az azelőtti 71-el szemben 72-öt vá- lasztottak. Ez a párt tehát nyert egy mandátumot s így vi- szonylagosan legerősebb pártja az országgyűlésnek. Ezért meg- bizást kapott a kormányalakí- tásra. Kormányra azonban nem juthat, mert a polgári pártok le fogják szavazni. Így megint polgári pártszövetségből fog a végleges kormány alakulni, vi- szont erős ellenzékkel kell majd megküzdenie. Ezért nagyobb- szabású változást nem lehet várni az osztrák politikában, mert nem valószínű, hogy a szélsőjobboldal beváltsa fenye- getését s erőszakkal átvegye a

hatalmat. A választások vég- eredménye az, hogy a szociál- demokraták mintegy huszezer szavazattal kaptak kevesebbet, mint a mult választáson és sok helyen elvesztették a munkások támogatását.

A magyar miniszterelnök tö- rökországi útja után. Bethlen magyar miniszterelnök ankarai útja meglehetősen izgalmat vál- tott ki mind a nagy-, mind a kisantant körében. Félhivatalos formában meg is kérdezték a török kormányt a látogatás cél-járól s onnan megnyugtató vá- laszt kaptak. Ennek ellenére a világsajtó még mindig foglal- kozik a látogatással, nagy jelen- tőséget tulajdonítva annak. A német újságok szerint Bethlen

István gróf bizalmi embere Mussolininek is, Kémál basának is s az ő érdeme a török-görög barátsági szerződés, melyet csakugyan a magyar miniszterelnök ankarai látogatása idején irtak alá. Ez a szerződés a német újságok szerint teljessé teszi az olasz szövetség-rendszert Keleten s míg ott egyfelől rendet teremt, másfelől hatékonyan biztosítja az olasz érdekek védelmét a Földközi-tengeren.

„Az emberiség nem tanult.“

Az angol miniszterelnök mondta ezeket a cseppet sem biztató szavakat London városa új lordmajorjának (főpolgármesterének) beiktatásánál. A régi veszedelmek még sem multak el, mondta többek között. Olyan szavak hangzanak el, amelyek indokoltá teszik azt a gyanút, hogy az emberiség nem tanult a világháború gyászos tapasztalataiból. Anglia hajlandó vállalni az uttörő szerepét, de nemcsak előre, hanem hátra is tekint és tudni akarja, követik-e mások, mert nem akarja, hogy egyedül maradjon a békéért tett lépéseivel.

Ez a szokatlanul őszinte hang is azt bizonyítja, hogy nem ok nélkül indulnak el minduntalan háborús hírek s talán komoly figyelmetelésnek szánta a világ legnagyobb birodalmának felelős vezetője elhangzott szavait.

A csehországi németek is revíziót kérnek. A csehországi német nemzeti pártok évi gyűlése a békeszerződés revízióját a határozatot fogadott el. Ez a határozat kimondja, hogy a megváltozott világpolitikai helyzet és a tarthatatlan békeparancsok revíziójának mindinkább népszerűsödő szüksége kötelezővé teszi a csehországi né-

metségnek, hogy határozottabban folytassa a harcot a német szabadság eléréseért, hogy elérhesse majd az új német nemzeti állam megszervezését.

A belga szociálisták szintén szükségesnek mondták a revíziót s ugyanígy határozott a békeligák egyesületeinek közgyűlése is, az olasz újságok felfogása szerint pedig Franciaország is hozzá fog járulni ehhez a gondolathoz az utolsó pillanatban, mikor döntésre kerül a sor.

A francia hadügyi költségvetés. A francia kormány jövő évi költségvetésébe különböző címeken husz milliárdot vett fel hadi célokra. Ez az óriási összeg épen nem mutatja a világbéke gyors eljövételét.

Belpolitikai hírek

Megszűnt Háromszéken az interimár-uralom. A Kolozsváron székelő tartományi igazgatóság megerősítette a háromszékmegyei tanács elnökének, dr. Keresztes Károlynak megválasztását. Ezzel megszűnt Háromszéken az interimár-uralom s a választott magyar tanács megkezdheti működését.

Nagyváradon bolsevizmussal vádolják a Magyar Pártot. A november tizedikén tartott vármegyei közgyűlésen Roxin Tódor vármegyei tanácselnök azt állította a Magyar Párttól, hogy rendfelforgató és bolsevista politikát folytat. Biharmegye 200 ezer főnyi magyarsága nagy felháborodással tárgyalja Roxin Tódor alaptalan vádjait. A megyei magyar tanácsosok ünnepélyes nyilatkozatban utasították vissza a rosszhiszemű meggyanúsítást.

Román pártok pereskedése. Maniu-féle román Nemzeti Párt kolozsvári hivatalos lapja, „Patria“ Averescu tábornokot, a Néppárt vezérét azzal vádolta meg, hogy 1907-ben a régi gáti földmives forradalom idején 1500 embert agyonlőtetet. Azt is felhozta a „Patria“, hogy Averescu legutolsó miniszternöksége idején az állami lítko alaphól sok millió lej tüntet. Averescu tábornok ez állításokért beperelte a „Patria“ című újságot.

Az érdekes politikai pertárgyalása a kolozsvári törvényszék előtt folyt le. A tárgyaláson megjelentek a Nemzeti Párt és a Néppárt vezető politikusai. A tárgyalás alatt érdekes vita fejlődött ki Averescu bűnösségének mérlegelése során. A bíróság az érdekes perben nem hozott ítéletet, hanem új tárgyalási határnapot tűzött ki. Az új tárgyalásra november hó 29-én mindkét fél újabb bizonyítékokkal és tanukkal fog felvonulni.

Rosszul végződött a liberálisok kolozsvári gyűlése. A liberális párt Bratianu Vintila pártelnök vezetése alatt gyűlést tartott Kolozsváron. A gyűlésen liberális vezetők a Maniu-kormányt ostorozták. A gyűlés nyoma botrányal végződött. Kiderült, hogy a közeli falvakból beözönlött román földmivesek nek napidíjat fizettek. Amikor elszámolásra került a sor, földmivesek zugolódni kezdtek, mert az étkezési költségeket nem akarták kiutalni. A elégedetlenkedő tömeget csak nagy nehezen sikerült lecsillapítani. A liberális gyűlés elhatározta, hogy a Nemzeti Párt vojnik csapatainak mintájára liberális érzelmű ifjúságot is meg fogják szervezni.

A dobrudzsai bolgárok is a Népszövetséghez fordultak iskolai panaszukkal. A dobrudzsai bolgárok panasszal fordultak a Népszövetséghez. Panaszukban elmondják, hogy eddig különböző román iskolai hatóságokhoz hétezer kérvényt adtak be. A kérvényeket a román hatóságok nem intézték el, sőt a kérvényezők nagy részét lepartóztatták és bebörtönözték. A dobrudzsai bolgár kisebbség a Népszövetségtől várja sérelmeinek orvoslását. Jellemző a román újságokra, hogy bolgár testvéreink panaszát a leggyűnyösebb hangon tárgyalják. Az "Epoca" című román újság a romániai bolgár kisebbségnek a Nemzetek Szövetségéhez intézett panasz beadványával kapcsolatban például a következő gyűnyös hangú cikket írta:

"A dobrudzsai bolgárok hosszú táviratot intéztek a Népszövetséghez, melyben jellemző rosszakarattal tiltakoznak bizonyos rendeletek ellen, amit a román kormány a kadrilateri bolgár iskolák ellen adott volna ki. Az eset semmiesetre sem meglepő — folytatja cikkét az Epoca. — A román Kadrilater bolgár kisebbségei nem egy ízben tettek kísérletet, hogy a világ közvéleményét „szerencsétlen” kadrilateri bolgárok „bitoronytalan” helyzetével felizgaszták és Románia ellen irányítsák. A táviratban azt írják, hogy a román hatóságokhoz nem kevesebb, mint 7 ezer kérvényt adtak már be a bolgár iskolák ügyében. A kérvények legnagyobb részét figyelembe sem vették, a kérvényezők egyrésze azonban titokzatos úton nyomtalanul eltűnt, más kérvényezőket pedig lezártak. Szóval a kadrilateri bolgárok, akik a legtöbb előjogot s a legtöbb szabadságot élvezik, a román

állam türelmét, jóságát azzal hálálják meg, hogy valótlanságokat koholnak s azzal rágalmazzák az államot, hogy lezárattja, sőt meggyilkoltatja a jámbor és szerencsétlen bolgár kérvényezőket. Mi — folytatja cikkét az Epoca — kénytelenek vagyunk azt felelni a táviratra: boldogtalan, keserves sorsu bolgárok, akik nem vagytok képesek elviselni a román uralom féktelenségeit, siessetek át a határokon és telepedjete le országotokba."

Ujjászervezték az Országos Magyar Párt kolozsmegyei tagozatát. Kolozsmegye szétszórtan élő magyarsága minden választás alkalmával lelkiismeretes, magyar becsületességgel teljesítette kötelességét. Sohasem akadtak közöttük lelkiismeretlen „karikás” magyarok. A pártszervezet kiépítése azonban a helyi viszonyok miatt nehezen megy.

Eddig intézményesen a kalotaszegi, mocsai és kolozsi tagozatok működtek Szent-Iványi József, Nagy Endre és Hankó Veres Károly tagozati elnökök vezetése alatt. A többi helyeken élő magyarság szükségszerűleg ezekhez a szervekhez kapcsolódott.

Folyó év nyarán Kolozsmegye csaknem minden községében, ahol magyarok laknak, megindultak a szervezési munkálatok és a kolozsmegyei tagozat végleges kiépítésére irányuló munkálatok.

A községi és járási tagozatok képviselői és kiküldöttei Kolozsváron összejöttek és lelkes gyűlés keretében ujjászervezték az Országos Magyar Párt kolozsmegyei tagozatát.

A kolozsmegyei tagozat elnöke Szent-Iványi József, a kalotaszegi tagozat elnöke lett. Alelnökök lettek Bokor Márton bánffyhungadi, Hankó-Veres Károly kolozsi és

Nagy Endre mocsai tagozati elnökök. Ügyvezető alelnök dr. Szász Ferenc. Főtitkár és pénztáros Hantos Gyula, jegyző Ady Elemér (Gyalu), ellenőrök Kulcsár István kereskedő és Jakab György palatkai ref. lelkész.

Az intézőbizottság tagjai a következők: Dózsa Endre volt alelnök, Barabás Béla (Ketesd), dr. Bibó Béla (Kiskapus), Bölöni Vilmos (Középlak), Benedek Márton (Szucság), Bányai Sándor, Barabás Miklós, Bonchiday Dezső (Kide), Antonya Mihály (Szóvát), Dani Ferenc (Pata), Daróci Ferenc, Kertész Márton (Vajdakamarás), Kovács Lajos, Kalló-Bendi János Náci, Köblös István (Bodonkut), Lőrincz András (Kolozskara), Muzsnay Miklós (Szamosfalva), Muzsi István (Zsobok), Mátyás János (Bánffyhungad), Máthé Sándor (Kolozs), Muzsnay István, dr. Nagy Miklós (Bánffyhungad), Páll Dénes (Szászfenes), Rápoly Mihály (Damos), Polgár Gyula (Kalotaszentkirály), Simon Sándor, Sebestyén Kálmán (Melegföldvár), Szabó Samu (Györgyfalva), Szabó Zoltán (Mocs), Szabó Géza, Szász Ferenc (Türe), Tamás-Kadét Márton (Nagykapus), Tóth Tibor (Nagykapus), dr. Tolcsay Lajos (Bánffyhungad). Az alakuló gyűlésen megállapított névsor a községek kiküldötteivel fog kiegészülni.

Szöllőbirtokosok!

Mielőtt szőlőoltvány szükséglefűket beszereznek, kérjék előbb szőlőoltvány és más szőlővesszőkről szóló értesítőt, mely kimerítő utbaigazítást ad a mai örökítésre, ugyszintén a hiányok póllására. Annál inkább kérje mielőbb, mivel bárkinek ingyen és bérmentve küldi azt meg. **Hajdu István** püsti szőlőgazdász és szőlőoltványtelepe **Bücsü-Bihardiószeg** Jud. Bihar

* HIREK *

Az idén is gondoskodunk olcsó téli olvasmányokról. — Két éven át nagy sikerrel járt az a törekvésünk, hogy olvasóinkat a téli estékre olcsó, jó olvasni valókkal lássuk el. Ezek és ezrek rendelték meg A nagy tűz árnyékában című regényt, Genovéva históriáját, János vitéz szépséges történetét. Az érdeklődő levelek nagy számából azt látjuk, hogy olvasóink az idén is várják a téli olvasmányokra vonatkozó híradásunkat. Bejelentjük, hogy a kérdéssel foglalkozunk s reményünk van rá, hogy az idén a gazdasági nehézségek számba vételével nemcsak olcsó, de nagyon változatos és kitűnő lelki táplálékot fogunk az érdeklődőknek szolgáltatni. Részletesebb tájékoztatást jövő számunkban nyújtunk.

A magyar evangélikus egyházkerület közgyűlése. A magyar evangélikus egyházkerület Brassóban tartotta meg az évi közgyűlést Frint püspök elnöklete alatt. A közgyűlésen tárgyalták azokat az iskolai és anyagi sérelmeket, amelyek az egyházat az utóbbi időben érték. A közgyűlés tiltakozásának adott kifejezést azon terv ellen, hogy a kisebbségi egyházak lelkészi karának államsegélyét az uralkodó gör. kel. és a kiváltságos gör. kath. lelkészekkel szemben méltánytalanul és igazságtalanul 25 százalékkal akarja csökkenteni, míg azokét 5—10 százalékkal csupán. A többi kisebbségi egyházzal karöltve óhajt eljárni a kormányzatnál ebben a kérdésben, de külön is a királyhoz, a kormányhoz emlékiratot intéz és küldöttésgileg tiltakozni fog.

Szabolcska Mihály temetése. Az elhunyt költő-pap temetése Budapesten nagy gyászponnával történt meg a székesfőváros által adományozott disz-sirhelyen. A gyászbeszédet Ravasz László református püspök mondta. A nagy halottat elbucszatták a Magyar Tudományos Akadémia, a Petöfi-Társaság és sok más tudományos, irodalmi, egyházi és társadalmi egyesület képviselői. — Szülőfalujának, Ökécskének lelkésze egy marék hazai földet és egy csokor virágot dobott a sirba.

A kisebbségeken akarnak takarékoskodni. A kultuszminisztérium költségvetését nagy mértékben leszállították. A költségvetési tételek csökkentése főképpen a kisebbségeket sújtja. A görögkeleti és görögkatholikus egyházak államsegélyét 10 és 20 százalékkal, a többi, tehát főképpen kisebbségi egyházakét 25 százalékkal szállították le. Ez az intézkedés megint szomorúan mutatja, hogy miképpen fest a valóságban az egyenlő elbánás elve. A magyar egyházak sorra tiltakoznak e sérelmes terv ellen.

Bánffyhunyard megint falu lett. Ismeretes, hogy az új közigazgatási törvény rendelkezései alapján Bánffyhunyard községet városnak nyilvánították. Az alig kétfélmillió évi költségvetéssel rendelkező Bánffyhunyardra ez a tény nagy megterhelést jelentett, mert a városi közigazgatás sokkal költségesebb, mint a falusi. Bánffyhunyard lakossága ezért Bokor Márton ref. esperes, vármegyei tanácsos vezetése mellett akcióba kezdett, hogy Bánffyhunyardot fejleszték vissza falunak. A felhozott érvek hatása alatt a Kolozsváron tartott vármegyei közgyűlés egyhangú szavazattal Bánffy-

hunyard várost községnek minősítette és elrendelte, hogy jövő évi költségvetését ezen az alapon állítsák össze. Az örvendetes tény hírét Bánffyhunyard magyarsága nagy örömmel fogadta. A siker érdekében Bokor Márton esperes mellett sokakat fáradoztak Kolozsmegye választott tanácsának magyar tagjai is.

A német kormány fogja felkutatni Oroszországban a magyar hadifoglyokat. Németországból november hó folyamán egy bizottság utazik Oroszországba, hogy az ott maradt német hadifoglyokat felkutassa. A magyar kormány felkérte ezt a bizottságot, hogy a magyar hadifoglyokat is kutassa fel és tegye lehetővé hazajövetelüket.

Mi történt Kárásztelkén? A román ujságok arról írtak a napokban, hogy Kárásztelke szilágymegyei községben „zendülés” történt. Ezzel szemben meg lehet állapítani, hogy a román ujságok felfújták az esetet. Egy korcsmai verekedésből kifolyólag a csendőrség a levegőbe lőtt, amiből általános zavar, majd verekedés támadt. A csendőrök értesítették erről a zilahi csendőrséget, még pedig olyan formában, hogy Kárásztelke községben a magyarok fellázadtak. Erre a hírre Kárásztelkét nagy karhatalom szállotta meg és negyvenöt kárásztelki lakost letartóztattak. A letartóztatottak közül egy asszony is van. A letartóztatott kárásztelkieket Zilahra kísérték. A hozzátartozók nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy övéiket kimentesék a kellemetlen helyzetből.

Meghüléssel betegségektől (nátha, rekedtség, torokgyulladás) mentesül, ha állandóan szopogat Avacot pasztillát. Egy fiola ára 37.— lej.

Nagy földesuszamlás történt Franciaországban. Lyon franciaországi városban a tartós hideg következtében a város egyik domboldalán földesuszamlás történt. A szerencsétlenség következtében sok ház összeomlott. A földesuszamlások száznál több halálos áldozatot követelt.

Fegyveres rablók kifosztottak egy tehervonatot. Giurgiu önkormányzati város közelében fegyveres rablók megtámadtak egy tehervonatot. A rablók a robogó vonatra ugráltak és revolvert használtak a kísérő személyzet ellen. Közben a rablók egyrésze elfoglalt a szállítmányok őrzéséhez. A vakmerő rablók ledobálták és kifosztották a vonat értékesebb szállítmányait és azután elmenekültek.

Ki adja a tintát és papirost tanfelügyelőségeknek? A dícszentmártoni tanfelügyelőség állomás rendeletet intézett a kisebbségi iskolák igazgatóihoz. Az íratban a revizor elrendeli, hogy a kisebbségi iskolák folyó évben 50 s a következő években 200 lejt küldjenek el postai csomagban a tanfelügyelőségeknek. A tanfelügyelő a rendelet megküldésében kifejté, hogy a tanfelügyelőség csak 3 ezer lejt állt ki irodai költségekre és a kisebbségek hozzájárulását a tinták és tinta vásárlásra kell fölhasználnia.

Választójogot kapnak a török nők. A török kormány törvényjavaslatot készít elő, amely megadja a nőknek a választójogot. A javaslatot elkészülése után nyomban a törvényhozás megvizsgálja, hogy a török nők első év első hónapjaira kitűzött választáson már jelölthetők magukat. Városi és egyéb közigazgatási állások már eddig is állottak a török nők

Aki a tejet nem szereti Ovomaltine-val azt is megkedveli.

Felhívás a Tejszövetkezetekhez. A Gazd. és Hitelszövetkezetek központjának sikerült kieszközölnie, hogy kötelékébe felveheti, bekapcsolhatja a tejszövetkezeteket is, miután minden szövetkezetnek valamely központhoz tartoznia kell. Felhívjuk tehát a tejszövetkezeteket, — saját érdekükben — hogy e tárgyban sürgősen jelentkezzenek Elekes Béla hitelszövetkezeti főellenőr úrnál Simonești-Siménfalva (jud. Odorhei), ki a szükséges utasításokat megadja, az alapszabályokat és nyomtatvány iratokat megküldi. Akik e felhívást elolvassák, adják tudtul más szövetkezeti vezetőknek is, mert csak 1930 december hó 31-ig tart a határidő.

A bukaresti gyors elűtött egy autóbust. Ploesti közelében a bukaresti gyorsvonat elűtött egy utasokkal telt autóbust. A szerencsétlenség következtében kilenc utas azonnal meghalt, hét súlyosan megsebesült. Csupán a sofőr és a mellette ülő utas maradtak sértetlenül.

Csak a temetőbe lehet temetkezni! A kolozsvári tartomány-igazgatóság mellett működő egészségügyi felügyelőség körrendeletet intézett az összes érdekelt hatóságokhoz a temetkezések szabályozása ügyében. A rendelet megtiltja a halottaknak a templom kertjébe, vagy templom udvarára való temetését. Az egészségügyi felügyelőség utasítja a hatóságokat, hogy ahol új temetőre volna szükség, ott tegyék meg a lépéseket annak létesítése iránt és semmi esetre se engedélyezzék, hogy a halottakat a temetőn kívül temessék el. A rendelet ellen vétőket szigorúan meg fogják büntetni.

Megjelent a „Mezőgazdasági Szemle” új száma. Mai számunkkal egyidejűleg jelenik meg a Mezőgazdasági Szemle a következő érdekes tartalommal: Takarmányrépamag termelése és nemesítése P. Nagy Sándor kertész-intéző tollából, ki az abban feldogozott adatokat és megfigyeléseket Franciaország leg híresebb répanemesítő telepén szerezte. Br. Atzél Ede birtoikos érdekes műtrágyázási kísérletekről számol be. Dr. Nagy Endre szerkesztő gyakorlati tapasztalatokkal igazolja, hogy aránylag elenyésző befektetéssel is nagymértékben emelhetjük gazdaságaink terméshozamát. Dr. Wicklein Gyula a trágyázás történetéről sorol fel érdekes adatokat a nála megszületett széles látókörrrel és nagy alapossággal. Z. K. a buza nitrogénhiányáról ír. Mint minden számban, ezuttal is hasznos gyakorlati tanácsokat találunk gyümölcsfaink kezeléséről. Deutsch Dezső neves pomológusunk tollából. Klein Albert a csehszlovákiai kormányerélyes agrárvédelmi intézkedéseiről közöl tudósítást a helyszínén szerzett tapasztalatai alapján. A Mezőgazdasági Szemle kérdés és felelet, valamint tárlórovatai szépen mutatják azt az élénk s egyre bővülő kapcsolatot, melyet a fiatal folyóirat már is megteremtett a gazdaközönsséggel. A lap előfizetési ára évi 80 lejt, megrendelhető Dícszentmárton (Dicsösánmártin, jud. Târnava Mica)ban postafiók (cásuta postala) 34. sz.

Karácsonyi előadások. Semmivel sem szerezhettünk nagyobb örömet gyermekeinknek, mint gyermekelőadások rendezésével. A gyermekelőadás öröm a nézőnek, öröm a szereplőnek és rendszeren olyan anyagi haszonnal jár, melyből — különösen így karácsony táján — nagy részt juttathatunk a szegényeknek is. Azért ajánljuk olvasóink, különösen magyar papjaink és tanítóink figyelmébe C s ü r ö s Emiliának a Minerva Rt. kiadásában megjelent „Gyermekszindarabok és köszöntők” című könyvét, mely kilenc szindarabot és huszonhat köszöntő verset tartalmaz. Megrendelhető a Magyar Nép kiadóhivatala útján. Ára 80 lej és a postaköltség.

Két pásztor kalandja a medvével. A máramarosmegyei Mikolapatak község határában egy medve megtámadta a községi juhnyáját. Grigorce Ilija pásztor a medvét el akarta kergetni. A medve a pásztorra vetette magát és súlyosan megsebesítette. A felbőszült medve ezután elfutott és egy másik juhnyáját támadott meg. Annak pásztorát is, Godja Iliét megtámadta a medve és összemarcangolta. A két pásztor a máramarosszigeti kórházban ápolják.

A gyújtogató bünhődése. Hegyközszentmiklós biharmegyei községben még 1929 nyarán kigyuladt P e t e János szőrűje. A gyújtogatással K. O l á h Kálmánt gyanúsították. A november 3-ára kitűzött főtárgyalás elől O l á h Kálmán megszökött, de elfogták. A bíróság a bűnös gyújtogatót 1 évi és 6 hónapi elzárásra, továbbá 60 ezer lej anyagi kártérítésre ítélte.

Bukarest mellett ellopták a telefonhuzalokat. Bukaresttől 10 kilométernyi távolságra a Bukarestet Erdéllyel összekötő telefonvonalat ismeretlen tettesek megrongálták. Több száz méter hosszúságban levágták a drótkat és összetörték a szigetelő eszéket. Az elloptott huzalok miatt Erdély néhány óráig teljesen el volt vágva Bukaresttől.

Mindazon mérgezési esetek leközdülésénél, melyeket romlott élelmiszerek, valamint tulsok ivás és dohányzás, vagy morfium és kokain élvezete idéz elő, a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz használata fontos segédesszéköt képez. Hires orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a „FERENC JÓZSEF” viz többek közt ólommérgezésnél nemesak gyógyítja a makacs székrekedést, hanem mint specifikus ellenszer is kifejti kitünő hatását. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

UI KÖNYVEK

A székely nemzet története. A magyar nemzet egy részének, az úgynevezett székelyeknek történetét nagyon szépen és a „nemes székely nemzet” iránt érzett igazi szeretettel nem régen megírta egy kiváló magyar történetíró: dr. Szádeczky-Kardos Lajos, volt kolozsvári egyetemi tanár, a székelyek történetének legalaposabb ismerője.

Ez a könyv nem száraz történelmi tanulmány, hanem amelelt, hogy a székelyeknek hiteles története, igen élvezetes és érdekes olvasmány, melyből megismerhetjük a székelyeknek, mint a magyarság egy nagy csoportjának életét, szokásait, alkotmányát, kiváló vitézi tetteit, amiket nemzete, a magyarság érdekében hosszú évszázadokon át fölmutatott. Megismerhetjük azokat a küzdelmeket, amiket a „székely szabadság” megőrzésé-

ért oly szívósan folytatott, részben az erdélyi fejedelmek korában, azután pedig a szomorú emlékü székely halárórség szervezése idejében. A történelmi leírás mellett áttekinthetően vannak ismertetve a székelység szervezete, beosztása, alkotmánya, külön jogai, melyeket mint a keleti határok őrzésében folytatott nagy és véres harcai jutalmaképpen nyert a magyar királyoktól.

Ez a könyv először Budapesten jelent meg, de ott néhány hónap alatt úgy elfogyott, hogy az erdélyieknek, akiket pedig még jobban és közelebből érdekeltek, nem jutott. Ezért a nagyon sok oldalról érkezett sürgetésekre a kolozsvári Minerva Műintézet, mely eddig is sok ezer meg ezer jó magyar könyvet adott a magyar olvasók kezébe, elhatározta, hogy az erdélyiek részére dr. Görög Ferenc átírásában eredeti terjedelmében külön kiadja, hogy az is hozzájuthassanak ehhez szép és élvezetes munkához.

Budapesten a könyv ára 500 lej volt, hogy azonban minél többben megvehessék a közeli 300 oldalas új kiadás bolti ára csak 400 lej lesz. Közbenjártunkra a Magyar Nép olvasói még olcsóbban, igen nagy kedvezménnyel 300 lejért megkaphatják, ha előfizetésük első évi december hó elejéig bejelentik a Magyar Népre való hivatkozás mellett a következő címre: Minerva Műintézet Cluj-Kolozsvár, Brassai utca 5. sz. A bejelentéssel egyidejűleg be lehet küldeni a könyv árát is, mely esetben a megrendelő postaköltség felszámítása nélkül kapják meg a könyvet, vagy pedig jelezni kell, hogy a könyvet megjeleneése után utána küldje a Minerva Műintézet.

ki 5 előfizetést gyűjt, ingyen kapja a „Pásztortűz Könyvtár” diszkötésű kötetét, 10 előfizetés után pedig ingyen kapja a „Székely nemzet története” egy szépen bekötött példát.

tekintettel arra, hogy ez a könyv egy igazán élvezetes és érdekes történettel megírt hiteles történelmi munka, és tekintve a Magyar Nép olvasói részére különösen nagy kedvezményt, nagyon ajánljuk a könyvet a jó magyar könyveket szerető előfizetőink figyelmébe. — r —

Az árva karácsonya. Ilyen névvel jelent meg Havadtői Karácsonyi szindarabja, amelyet különösen katolikus iskolákban való előadásra ajánlunk. Rövid tartalma a következő: Gálfalvnyé halálos ágyán a szegény angyalok között megjelenik a Jézus és pálmát, mirtuszt, és virágot tesznek a haldokló karácsonyára. Az anya, miután kis-Béla lát, utolsó tanácsaival elmondja, meghal. Béla édesapja a szoborban esett el, mikor a királyi bárónak szánt halálos ítéletét saját testével fogta fel. Haldokló anyja a báróhoz megy a fiát.

A második felvonás az árva-ban játszódik, ahová a báró elhelyezte. Itt lopással megpróbálják, de az érzékeny leány gyermek nem bírja el a gyász és megszökik.

A harmadik felvonás Szent-Kastélyában történik. A baronesz eltéved és Béla találja rá, aki ölében hozza őt a aggódó szüleihez. Béla eljön, ekkor megjelenik angyalok között a kicsi Jézus és megfogja Béla:

„Ez a fiam, aki bennem bízott, nem hagyom el.”
A színes kiállítású füzet ára

Gazdák, szervezkedjétek!

Művelődési mozgalmak

A KOLOZSVARI „TÖREK-VÉS” DALEGYLET ZASZLÓ-SZENTELESI ÜNNEPSÉGE. A jó hírnévnek örvendő, kitűnő dalegylet 10 éves fennállásának emlékére október hó 19-én tartotta meg impozáns keretek között zászlóavatási ünnepségét. A teljes napot betöltő ünnepség diszfelvonulással vette kezdetét a vasutas zenekar közreműködése mellett. Legelőször a főtéri róm. katolikus templomban dr. Hirschler József prélátus-kanonok szentelte fel a zászlót a dal jelentőségét méltató magasszárnyalású beszéd kíséretében, utána pedig a Farkas-uccai református templomban *Vásárhelyi* Boldizsár tb. esperes istentisztelet kíséretében méltatta a nap jelentőségét. Ezután a róm. kat. főgimnázium disztermében kezdetét vette a diszkozyülés, melynek keretében dr. Gergely Endre, a „Törekvés” elnöke ismertette a dalegylet 10 éves történetét és a zászló történetét, hangsúlyozván, hogy a gyönyörű zászló költségeit a „Törekvés” dalegylet tisztán kulturelóadások jövedelméből teremtette elő, amely kultur-estélyek eredeti ötletek alapján uttörő munkásságot jelentettek a dalegylet történetében. A diszkozyülésen ugyanez dr. Gergely frappáns és szívhezszólo beszéd kíséretében üdvözölte a „Törekvés” régi dalosait s megdöbbentő volt az a jelenet, midőn a régi dalosokat a fiatalabb dalosok ajándékozta arany- és ezüst lantokkal kitüntette. A diszkozyülésen impozáns rendben történt az arany- és ezüstszegek be-
verése, mely után diszobéd volt a KAC helyiségében, ahol az első pohárköszöntőt dr. Gergely Endre mondotta Szalarits Bóláné zászlóanyára oly megkapó gondolatokkal és érzelmekkel, hogy a résztvevők zajos óvációban részesítették a zászlóanyát. *Hadházy* Sándor meleg szavakban dr. Gergelyt éltette, mint aki lelkesedésével, szervező képességével és agilitásával a legszebb

sikereket könyvelheti el magának. Még számos pohárköszöntő tette kedvessé és feledhetetlenné a zászlóavatási bankettet. Este 8 órakor a róm. kath. főgimnázium disztermében *diszhangverseny* volt nivós és gazdag műsorral. A diszhangversenyen a kolozsvári Iparos-Egylet dalköre, a Monostori-uti Ref. Egyházi Dalkör, a „Gutenberg” dalegylet és zenekar, a Honvéd-uccai Ref. Földész Dalkör működtek közre, valamint a Kouba-quartett, mindannyian nagy és megérdemelt sikerrel. A „Törekvés” pedig Petőfi-Ferch: „Egy gondolat bánt engemet” nehéz műdalát adta elő frenetikus taporkánt váltva ki. A diszhangverseny után tánc volt a KAC helyiségében a hajnali órákig.

A „Törekvés” zászlóavatási ünnepsége oly fényes és impozáns keretek között folyna, hogy méltó jutalmat szolgáltatott a zászlót tervező *Tóth* István festőművésznek és *Nagy* Matild iparművésznőnek, kik mindketten alkotásukkal maradandó emléket állítottak fel maguknak a művészet terén. A zászló anyagi kiadásainak előteremtésében és a zászlóavatás fáradságos munkájában az elismerés dr. Gergely Endre elnököt illeti meg, ki hatalmas munkabíráásával máris bevészte nevét a „Törekvés” történetébe, aki mellett *Nádal* Nándor főtitkár is derokasan kivette részét az avatás előkészítő munkálataiból, aki egyben a zászló-rudat adományozta a „Törekvés”-nek.

Ingyen küldöm szülőoltvány és gyümölcsfa

árjegyzékemely az egész országban a legolcsóbb árat és minden szülőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. — A saját érdekében ne vegyen addig olványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg ő nem olvassa szülőszeli útmutatómat.

Cím:

SZÜCS J. szülőtelepe

Diosig—Bihardiószeg.

Jud. Bihar.

A NŐ

AZ ARANYOSKUTI SZEGÉNY JUHÁSZ LÁNYA.

*Az aranyoskuti szegény juhász lánya
Szebbnél-szebb ruhát vesz mindennap magára.*

*Örül az ajándék selyem viganónak,
Drága karperecnek, szép fülbevalónak.*

*Mint egy grófkisasszony, olyan cifra, kényes,
Csattos cipelőben páva módra lépdes.*

*Láttára pirulnak a hajadon lányok,
Lehajtják fejüket a füvek, virágok.*

*Kerüli mindenki, kitérnek előle,
A dalos madár is messze repül tőle.*

Pósa Lajos.

Levél falusi asszonytársaimhoz.

Kedves Testvéreim! Nemesak a novemberi szél köszöntött be hozzánk, de a szomorú hír is megtalált bennünket, mely arról szól, hogy ti milyen bánatosak vagytok, mert igen-igen megnehezedett az Idők járása felettetek.

És mégis! Mikor ti rajtatok jártatom az eszemet, megnyugvás tölti meg a lelkemet. Mert látlak, hogy okosan, takarékosan intézitek házatok sorsát, hogy jusson is, maradjon is. Látom, hogy az istállóból milyen habosan, milyen tele hozzátok a sajtárt s ha elszürtétek a tejet, jut a család nagyjának, kicsinyeinek; s kezükben ott a jó darab áldott kenyér vagy málé. Majd látlak, hogy viszitek az ólhoz a forrázatot, hogy teljék-hizzék a sertés és a malac, hogy nem is sokára akadjon a háznál egy kis finom paprikás szalonna is, hogy legyen egy kis füstölt hus is a jó töltött káposztába; de meg a rózsapiros sonkák is csak embernek valók! — A kertből is betakarítottátok a keményfejú káposztát, ma-holnap már ezüstszinű a leve; a jó lisztos krumpliból egész hegy van a pincétekben és a zörgös bab is színtőlgi tölti a lombárt.

Ha aztán az ezerféle tenuivalókkal elkészültetek, még dél előtt is ráértetek, hogy a szövőszék kattogjon, hogy az orsót pergessétek, legfeljebb, ha egy percre megálltok, hogy a tyukot kidobjátok az ágy alól, mert megtoj.

Jaj, Lelkem Testvéreim, örül a lelken ha eszembe juttok; mert tudom, hogy a szorgalmatokat, a ti ügyességéteket, a ti jó beosztástokat nem hiába dicséri mindenki, akégyyszer láthatta a házatok táját.

Elmondhatjátok: ha szegények is vagyunk, de azért jól élünk! — és ha este kelve hazajő a gazda a munkából, barátságos lámpa világít a terített asztalra, ott párol a meleg étel s néhány gyermek bakalódik az asztal körül, míg a gazda inkább a rend kedvéért, mint szíve szerint rájuk szól, hogy: Aztán elég legyen!

Ha meg is nehezedett az Idők járása lettünk, mégis csak elgondolhatjátok: Áldo legyen az Ur Isten, mindennapi kenyerünk megadta!

De hajh, édes Testvéreim, de másképp, renetesen másképp van mindez a városon! I aztán lehet arról beszélni, hogy mi a tisztanyomorúság!

Gondoljátok csak el: a férfi, a család aki munkája után hozná haza a heti keresményt, csaknem beszédül az ajtón, mikor meg kell mondania feleségének: — Ez az utolsó pénz! — s leteszi az asztalra a heti bért. Felmondtak nekünk; a gyár „leépít”; nincs szüksége többet reánk... S keservesen tör belőle: — Hol, hol fogok munkát kapni! Előre tudja, hogy ma a városon éppen ez a legnehezebb. Előre tudja, hogy kis családja már jövő héten éhezik. Nehéz könny fut végig eszomorú orcán... És valóban, a szegény emberek hiába ajánlkozik fünek, fának, bármilyen munkára...

Nem egy emberről van szó, hanem százról és újból százról...

Kis szobájuk valóban kicsi s ha megvan, ami a legszükségesebb butordara párna, ruhaféle, három-négy hét mulva inség ordit minden sarokból! A zálogház meg telik vagy az ószeren potomáron adnak rendre mindent: párnát, lábast, törülközőt, ami csak kezük ügyébe akad, mert bár egy félmázsza fát kell venniök, hogy az hidege meg ne vegye őket; bár egy liter kis kenyeret kell venniök, hiszen ott sirlettük 2—3—4 gyerek: „Anyám, Apám, vagyok“.

Jaj, Lelkem Asszonytestvéreim, van e nagyobb fájdalom a világon, mint az az anya azt kénytelen mondani éhező gyerekeinek: Nincs, hát nincs fiam; várj!

És az asszony is hiába próbál valami alkalmazást kapni! Ugyan ki fogad takarítónét, mosónét, ha a munka napján mindjárt harmad-negyed magával állít be! Ha alig áll a lábán, mert az éhezés már elszívta minden erejét; miképpen dolgozzék gyorsan, ügyesen egész nap? S ha mégis kapott napszámot, s este csuporban viszi az ételmaradékot az övének, ő maga belekóstolni sem mer alaposan a kenyérébe, nehogy kevés jusson a gyermeknek!

Főzne ez a szegény asszony egy jó fazék puliszkát, krumplilevest, paszulyt, de honnan vegye? Városi munkásnak nincs kertje, nincs tehene, nincs malaca; ha van jövedelem, az azonnámódulag elmegy tejre, kenyérré, fára, erre, arra és az adósságtörlesztésre, a zálogházi cédula kiváltására...

Hogy a családi boldogság nem nagy az ilyen családokban, természetes. A „ninesen” veszekedik leghamarább. Az elkeseredett, reménytelen szív lobban fel pillanat alatt. A munkanélküli férfi tér leghamarabb helytelen utra és a tehetetlen, elványolt anya mikor az emberekben csalódott, megfeledkezik arról, hogy még ott az Isten, hozzá forduljon!

Igy bojtja fel a családi boldogságot a munkanélküliség!

Amit most elmondtam, nemesak Pálékkal történik vagy Péterékkal, hanem a város sok száz családjával...

Vajjon, ha ezt tudjátok, elégedetlenkedtek-e még, Lelkem Testvéreim! Busulhattok-e még, hogy nem éppen színültig és roskadásig van minden hombárotok? Gondoljatok a jó Istenre, ki az eddigieket megadta és megadja a jövődöket is.

S mikor meggondoljátok, hogy kevéssel is be kell érni, nézzetek szét a falútokban s ne sajnáljatok egy-egy karéj kenyeret, egy-egy csuporka tejet az árváktól, a valóban szegény gyermekektől. Mert ti annak hiányát nem érzitek meg, de a szegényt, az árvát istápoljátok, ki éppen olyan ártatlanul kerül a nyomorúságba, mint a városi szegény munkás, szegény anya. Kinek a szive induljon meg rajtuk, ha nem a tiétek, derék magyar anyák!

Isten áldása legyen mindnyájunkkal!

Kovács Dezsőné.

Hogyan védik a falu egészségét Magyarországon?

A falusi ember sokkal egészségesebb viszonyok között él, mint a városi. Falun, jobb a levegő, egészségesebb az életmód, mint városban. Sajnos falun mégis rosszabbak az egészségi viszonyok. Ennek magyarázata az, hogy a szétszórtan élő falusi lakosság körében az egészségügyi ellenőrzés nehezebben fogantatosítható, mint a nagy tömegben élő városi lakosságnál.

A falu egészsége pedig nemzeti nézőpontból is rendkívül fontos, mert a falu életerős nemzedéke hivatott arra, hogy az elpusztult városi lakosságot felfrissítse.

Magyarországon felismerték ennek a körülménynek nagy jelentőségét és hasznos intézkedéseket tettek a falu egészségének érdekében.

Egyelőre a népjóléti minisztérium javaslatára négy egészségügyi mintajárást szerveztek Magyarországon. Ezekben a járásokban fogják kipróbálni azokat a teendőket, amelyek a falu egészsége érdekében szükségesnek mutatkoznak.

A falu közegészségügyi intézkedései három szakaszra oszlanak: a *tüdőbaj* elleni védekezés, a *csecsemők* és az *iskolás* gyermekek védelme. A magyarországi terv szerint a bölcsőtől egészen felserdült korig gondozni fogják az új nemzedéket.

A *tüdőbaj* leküzdése érdekében Magyarországon sok fontos intézkedést tettek. Nemcsak orvossal, orvosszerrel és utbaigazitással látják el a betegeket, hanem például szegényebb sorsu betegeknek fejős kecskét is ajándékoznak, hogy a kecske tejével táplálkozhasanak.

A *csecsemők* egészségének érdekében az anyák felvilágosítása és a *csecsemők* közvetlen védelme útján nagyon sokat javítottak az állapotokon.

Legnehezebb kérdés az *iskolás* gyermekek egészségének ügye. Ezeknél különös gondot kell fordítani a *szem- és fogbetegségekre*. A Magyarországon végzett gondos ellenőrzések során kiderült, hogy az *iskolás* gyermekek háromnegyedének rossz foga van. A rossz fog pedig a betegségek keletkezésénél fontos sze-

Olvasdátok a „KELETI ÚJSÁG”-ot, Erdély magyar napilapját!

repet játszik. Ezért Magyarországon *vándor iskolafogászatok* működnek. A tanyai iskolákban ezek segítségével a rossz fogu gyermekek száma egy év alatt 80 százalékról 15 százalékra csökkent.

A *szem* és *torok* bajok leküzdésére is történtek lépések a magyarországi iskoláknál. A fertőző betegségek elleni küzdelem egyik jellemző adataiképpen közöljük, hogy folyó évben 120 ezer gyermeket oltottak be difteritisz (torokgyík) ellen és ezek közül egy sem esett áldozatául ennek a gonosz betegségnek.

Magyarország ezekkel az intézkedésekkel példát mutatott, hogy miképpen kell a jövő nemzedék megmaradását és egészséges fejlődését biztosítani.

A tiz tojás.

Gazdag vidéki kereskedő tért be egyszer a fogadóba és tiz keményre főtt tojást rendelt. Eppen hozták már a megrendelt ételt mikor sürgöny érkezett a kereskedő címére. A kereskedő azonnal felkapott lovára és sietve vágtatott el, anélkül, hogy a tojást elköltötte volna. Persze, az árával is adós maradt.

Tiz évvel később ugyanabban a vendégfogadóban szállt meg. Beszédbe elegyedett a fogadóossal és megemlítette, hogy sok évvel ez előtt tiz tojást főzetett nála, melynek árával még most is tartozik.

— Tudom, tudom — szolt a vendéglős. — Elég drága árat fog értük fizetni.

— Nos — mondá a kereskedő — annyit pénzem csak van, hogy tiz tojást megfizethessek.

— Az nem egészen bizonyos — felelt a vendéglős. — Már régen bepereltem az urat. Mivel most itt van, hát eljön velem holnap a bírósághoz.

Amint másnap a bíró elé léptek, kiszámította ott előtte a vendéglős, hogy a tiz tojásból tiz csirke vált volna. A csirkék tyukokká nőttek volna fel, amelyek sok-sok tojást rakta volna. A tojásokból tiz esztendő alatt száz és száz csirke vált volna. Végül oly óriási összeget követelt a vendéglős, hogy a kereskedő egész vagyona ráment volna.

A bíró meghallgatta a panaszt s így szólt:

— Tegnap a fiam borsót akart ültetni kertemben, de előzőleg megfőzte a borsószemeket, hogy puhábbak legyenek. Vajjon ki fognak csirázni!

A vendéglős nevetve válaszolt a bírónak:

— Ugyan hát ki hallott már olyat, hogy főtt borsót ültetne valaki?

— De főtt tojást sem tesznek ám a kotlás alá. És éppen azért a vendég *nem is tartozik egyébbel, mint a tiz főtt tojás árával* — mondta komoly hangon a bíró.

A vendéglős megszegyenülve távozott.

IPARI ROWAT

Idegen munkás nem jöhet Romániába!

A munkaügyi miniszter a munkanélküliség enyhítése érdekében szigorú intézkedéseket tett. Elrendelte, hogy idegen munkások nem jöhetnek Romániába. Az erre vonatkozó rendelet a következőképpen szól:

— Tudomására hozzuk az összes ipari vállalatoknak és kereskedelmi cégeknek, valamint a magánosoknak is, hogy idegen munkások vagy hivatalnokoknak az országba való bejövetele érdekében történő közbiztonsági eljárások a jövőben nem telje-

síttetnek. Abban az esetben, ha különleges munkásra vagy hivatalnokra feltétlen szüksége van valamely vállalatnak, de csakis abban az esetben, ha ilyen az országban, nem található, a munkaügyi miniszterium bevándorlási osztálya adja ki az esetleges engedélyt az országba való bejövételre.

— Idegen, aki a munkaügyi miniszterium előzetes engedélye nélkül lépett át a határon, semmi körülmények között sem vállalhat munkát, illetve semmiféle mesterséget nem folytathat.

— Vállalatok, vagy magánosok, akikről bebizonyul, hogy oly idegen munkásokat alkalmaznak, akik a miniszterium

előzetes engedélye nélkül léptek az országba — minden ilyen munkás után ötezer lejűl tízezer lejűg terjedő büntetésben részesülnek.

Czelnai

szakácskönyve

Cukrászat és hideg büffé
150 — lej

leszállított áron kapható a

Minerva könyvesboltban

Cluj-Kolozsvár.

Str. Regina Maria (Deák F. utca) 1

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Jó tudnunk!

A kereskedelem és iparügy minisztere, Manoilescu, rendeletet adott ki, ami a kereskedőknek szól, de közvetve az összes gyümölcsösöket és szőlősgazdákat is érdekli. A 3555. számú rendelet javítani akarja minőségileg Románia gyümölcsárúit, hogy többet lehessen külföldi országokban eladni, s így az árak emelkedjenek.

A szőlőtől szigorúan eltiltja a rendelet az olyan árunak a kivitelét, amelyik nem friss, a szállítást nem bírja ki, amely nem tiszta, szagos.

A szállítás maga csak ládákban és viaszos papírban történhetik.

A gyümölcsszállítmányoknak a feltételei a következők: kézzel szedett, sértetlen, töretlen, szagtalan.

A törött gyümölcs kivitelét abban az esetben engedélyezi a minisztérium, ha szerződésileg bizonyítják, hogy a külföld olyant rendelt.

A szállítása csak skatulyákban, használatlan zsákokban, dobozokban és hordókban történhetik.

A dió, ami iránt Lengyelország és Franciaország érdeklődik, kétféle lehet: töretlen s ebben az esetben csak zsákban, törött (diótörés) s ebben az esetben csak ládában és skatulyában szabad exportálni. A töretlen diót meg kell öntözni kénsavval.

Az állami kiviteli hivatal szakemberei régen minden alkalommal ellenőrzi a szállítmányokat s ha nem felelnek meg a követelményeknek, a szállító terhére visszaküldeti. A kereskedő, a beraktározás előtt 24 órával értesíti az állami exporthivatalt (Institutul Național de Export, București, C. Victoriei 100). Az értesítés egy „bevallási nyilatkozat”-on történik.

A rendelet új díjakat, tarifát szabott ki a gyümölcsárúkra. A díjat helyegben a nyilatkozatra kell ragasztani.

1000 kgr. (bruttó) szőlő	illetéke	50 lej.
1000 kgr. alma	”	50 ”
1000 kgr. körte	”	50 ”
1000 kgr. barack	”	50 ”
1000 kgr. szilva	”	50 ”
1000 kgr. hámozott dió	”	200 ”
1000 kgr. héjjas dió	”	100 ”
1000 kgr. száraz szilva	”	70 ”
1000 kgr. száraz körte, alma	”	80 ”

A gyümölcsösök, szőlősgazdák jegyezzék meg maguknak jól az előirt feltételeket. Ha árut visznek a piacra, olyan legyen, hogy a kereskedők külföldre szállíthassák, illetőleg megvehessék. Egyuttal felhívjuk arra is a figyelmet, hogy a dióexport Lengyelország és Franciaország felé elég szépen megindult.

Miként szerezhetnének a falusiak pénzt?

Amióta a tojáskivitel felülvizsgálják és csak a szép és friss tojást engedik át a határon, a gyöngye minőségűt súlyos illetékekkel terhelik, a külföld meglehetősen nagy mennyiségben vásárol romániai tojást. Emiatt fel is ment a tojásnak az ára, egy pár Kolozsváron már 5—6 lej. A falusi gazda naponta 12—15 lejt csak tojásból megkereshet, ami nagy szó a mai rossz gazdasági viszonyok között. De van egy akadály! És pedig csak a nagyon friss tojást lehet biztosan eladni és amellet jó árral. Egy gazda, mivel minden nap nem mehet fel a városba azzal a napi 5—6 tojással, nagyon friss, pár napos tojást nem adhat. Hogyan lehet ezen segíteni? Tíz-husz gazda beszélje meg, hogy a tojást együtt értékesíti. Ha összeszik a gazdaságukban naponta kapott 5—6 tojást, minden nap 100 egynapos, tehát igen friss tojást vihetnek a vásárba, amit biztosan eladnak és pedig jó áron. Naponta többszáz lejt szerezhetnek. Állapodjanak meg huszan abban, hogy minden nap más ember megy az áruval a városba s mindig csak egy, így kevesebb munkanapot veszítenek és kevesebbe kerül az utazási költség is. Próbálják meg több faluban, meglátják, milyen jól bevál a közös előállítás és értékesítés.

Demeter János,

A kolozsmegyei gazdák gyűlése. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsmegyei Osztálya november hó 20-án fogja megtartani Kolozsváron őszi gyűlését, amelyre Kolozsvármegye minden gazdaköre és az Erdélyi Gazdasági Egylet minden kolozsmegyei tagja hivatalos. Az E. G. E. Kolozsmegyei Szakosztálya a kolozsmegyei gazdák érdekeit van hivatva szolgálni és képviselni. A 20-i gyűlés fogja megállapítani a kolozsmegyei gazdakörök 1930—31. évi munkaprogramját. — Az Erdélyi Gazdasági Egylet ez év elején szervezte meg a kolozsmegyei magyar kisgazdákat és a nyári mezei munkák után most kerül sorra a lüktető gazdaköri élet beindítása. A mai súlyos gazdasági viszonyok között nagy feladat vár a Szakosztályra. A mezőgazdasági termelés ma nem nyújt megélhetést a kisgazdák számára. Mégis több munkával, több tudással, több és változatosabb termeléssel jobb minőség előállítására kell buzdítani a gazdákat, ezenkívül olyan mellékkereseti ágak biztosításáról kell gondoskodnia, amelyek a megélhetéshez nélkülözhetetlen anyagiak előteremtésében segítséget nyújtanak. A Szakosztály munkaprogramm tervezete ennek megfelelően kiterjeszkedik a falusi földmivelő népnek a falun való oktatására, gazdasági és háziipari tanfolyamok rendezésére, kertészeti, méhészeti, tejgazdasági ismeretek terjesztésére, szövetkezeti eszme népszerűsítésére. Azokban a községekben, amelyekben a magyar földmivesek száma lehetővé tette a gazdakörök megalakítását a gazdakörök útján, ahol pedig a magyarok lélekszáma erre nem elegendő, helyi gazdasági bizottságok alakítása útján szándékozik meg-

valósítani a Szakosztály, a munkaprogramját. Eddig is már több gazdakört látott el a Szakosztály olcsó és jó ekékkel, egyéb gazdasági gépekkel, gazdaköri könyvtárral, alakított cséplőszövetkezetet, több ezer gyümölcsfa csemetét osztott ki 40%-os kedvezmény mellett, tenyészállatokat közvetített és azok terén kifejtett munkásságát még fokozni óhajtja a köz javára. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsmegyei Szakosztályának a munkája például kell szolgáljon a többi vármegyebeli falusi gazdakörök számára is, hogy ezután az erdélyi magyar gazdatársadalmi és szövetkezeti élet új lendülettel indulhasson munkába.

Szabad-e a gyümölcsösbe csak egy fajta almafát ültetni? Utóbbi időben nagyon felkapták a gyümölcsstermelők a Jonathan almát. Bőtermő, jó ízű, nem kényes almafajta és jól lehet értékesíteni. Nagy hiba azonban, ha valaki a gyümölcsösét csupán Jonathan almafával telepíti be. A tapasztalat azt mutatja, hogy a gyümölcsfák virágai jobban termékenyülnek, ha vegyes fajtákat ültetünk. Ezért legjobb a gyümölcsösök telepítését úgy intézni, hogy a fajták soronként változzanak. Ha egy fajtát ültetünk, akkor is legyen gondunk rá, hogy legalább minden tizedik gyümölcsfa más fajtájú legyen. A Jonathan ültetvényt tehát vegyítsük más fajtájú fákkal. Ha így telepítjük gyümölcsösünket a virágok jól fognak termékenyülni és bő termésük lesz.

Gazdák, szervezkedjétek!

PIAC

Olaszország kukoricát akarnak vásárolni Romániában. A pénzügyminiszteriumban külön bizottság tárgyalja az olasz kormány kukorica vásárlási ajánlatát. Az olaszok egyelőre 2—3 millió métermázsa (20—30 ezer vagon) kukoricát akarnak Romániában vásárolni. Romániában jelenleg 12 millió métermázsa kukorica vár kivitelre. Az Olaszország által lekötendő mennyiség ennek 25 százalékát, egynegyed részét teszi ki. Ha Olaszország megkötí a kukorica vásárt Romániával, reményünk lehet, hogy a kukorica ára nem fog tovább esni.

Gabonaárak Szatmáron.

Buza 290—310, kukorica 250—260, zab 250—260, árpa 270—280, napraforgó 320—340 lej mázsánként.

Gabonaárak Aradon.

Buza 300—310, zab 290—300, árpa 280—290, új kukorica 200—220, ó-kukorica 280—299 lej mázsánként.

Gabonaárak Brassóban.

Buza 380—420, újkukorica 240, ó-kukorica 270, zab 260—270, sörárpa 380—390, takarmányárpa 240, rozs 240, lencse 550 lej mázsánként.

Petőfi Sándor összes költeményei

az Erdélyi Irodalmi Társaság kiadása ára füzve 100 lei, diszkötésben 150 lei Megrendelhető kiadóhivatolunk útján

MULATTATÓ

AZ ÖRÖKSÉG.

meghalt Kardos László egy november-reggel.
 maradt az özvegy öt apró gyermekkel.
 a szegény asszony, a szívet facsarja,
 komaszság, komaság begyül a pitvarba.
 málják az asszonyt, nagy résztvevő szívvél,
 galább ne jönne egy sem üres kézzel.
 ga a koporsó, a szemfödél rája
 gyen halottat a pap sem parentálja.
 madnapra délre, déli harangszóra
 gy nehezen mégis minden készen volna,
 ak még a sírásót kell majd kifizetni
 g a gyermekeket kell felöltöztetni.
 két legkisebbik — az még nem tud járni.
 ami jó lélek fog rájuk vigyázni.
 két közbülsőnek annak van ruhája
 em régiben vették a libaárába'.
 a nagy? a fiú? mit fog az felvenni?
 koporsó után csak neki kell menni,
 mi volt ruhája, elnyitte a nyáron,
 ost akartak venni Erzsébet-vásáron.
 inge, az tiszta. Az este mosták ki.
 hát egy szál ingben nem lehet most járni.
 halott apának a téli ujassa
 takarva áll a szegen felakasztva.
 veszi az özvegy, féltve leporozza
 a kis fiúra gombolja, oldozza.
 Ez már a tied lesz. Vigyázz reá szépen,
 leszel ezután minden segítségem. —
 yolo évét a fiú nem régen lépte át
 kédig ért rajta a nagy téli kabát.
 téli kabátnak mind gallérja, alja
 védtelen árvát védőn betakarja.
 gindul a menet viszik a koporsót
 éri a falu szegény Kardos Lászlót.
 g van neki adva minden tisztessége,
 d egy nagy gazdának olyan temetése.
 éri az özvegy s nyolo esztendő fia,
 k hogy szegénykének nem kell fázódnial
 g a fiú, bátran. Nem félve, nem sejtve,
 g a kabátjának milyen nagy a terhel,
 g a nagykabátot amikor felvette,
 g az életnek minden nehéz gondját,
 g den nagy küzdelmét kis vállára vette.

H. Bászörményi Margit.

Székely történetek.

A vadásztekingtély.

Apró unokáinak sokat beszélt híres vadászatairól a vén székely. Így elérte, hogy minden unokája a világ legjobb vadászának tartotta.

Egy nyári délután éhes fiókáinak a vén székely udvaráról vitt el egy kis pipét az anyavarju.

Az apró unokák valósággal megrohmozták nagyapót, hogy löjje le a gonosz varjút, hisz állandóan a meggyfán leselkedik most is.

— Ugy legyen! Halál a varjura!

S azzal nagyapó egy flintával nyolc-tíz rakoncátlan unokától kísérvé megindult, hogy a csür eresze alatt alkalmas lesöhelyet foglaljon el.

Nem sokáig kellett várakozni, mert az anyavarju csakhamar megjelent a meggyfán, ahonnan ki szokta szemelni a neki tetsző kis pipét vagy csirkét.

Az izgatott unokák pisszegték, integettek a vén székelynek, hogy löjön, hisz ott a varju.

Ebben a pereben jutott eszébe a ravasz székelynek, hogy mi lesz a tekintéllyel, ha nem talál lehullani a varju. Gyorsan állapította meg, hogy még sem szabad a sok év alatt felépített vadásztekingtélyt egy rongyos varjuért kockára tenni.

Komoly intelemmel, mintha az összes varjakat ismerné személyenkint, sugta oda türelmetlenkedő unokáinak:

— Nem ez vitte el!

Elsietett bátorság.

Udvarhelyszék egy jó nagy része Pál uramnak, vagy Pál bácsinak nevezte a bögözi volt bírót. Erről a Pál bácsiról köztudomású volt, hogy igen jó lelke van, hogy vérmérséklete szélsőséges, hol engedékeny, hol megpuskapor módra lobbanékony. Jó lelkének köszönhetette, hogy a ház kormánygyeplője egészen feleségo kezébe került.

— Miért veszekedni, hisz ez az élet ugy sem tart a világ végéig! — így indokolta nagy türelmét.

Történt pedig, hogy a ház egyeduralkodója, Anna néni, az udvarhelyi vásáron egy új ruhát vásárolt Pál uram részére.

A ruhát rosszul választotta meg. Szüke volt. Vágta a hatalmas termetű Pál uramat itt is, ott is. Pál uram szeretne volna kikerülni

E. graemat. Az ifjúkori bűnököt kell bevernia. Egyelőre ne gondoljon arra, hogy a címben foglalt betegsége fennáll. Önmegtartóztatás mellett erősítse idegrendszerét sétával, sportolással, hideg vizes lemosással, korán fekvés által s kapcsolja ki gondolatából azt, amit ki kell kapcsolnia. Ne szuggerralja magát, hogy nem gyógyul meg, mert pár havi pausa után helyrejön meggyöngyült idegzete. Belsőleg szedheti a Richter-féle *protestin* vagy *testiculi* tablettát (akármelyikből naponta 2-3 szor vagy ugyancsak a Richter Gedeon gyártotta *spermin* grammet, 3 kávéskanállal naponta). Pár hó után írjon ismét és hivatkozzon a lapszámra. Dr. G. E.

B. J. Meg kell várnia, amíg a község árverés alá bocsátja az államérési engedélyt. Az árverésen, mint rokkant, akkor is öntölheti a jog, ha husz százalékkal kevesebbet ajánl fel, mint a többi, nem rokkant pályázó.

K. T.-né. Miután a becslési jegyzőkönyvet aláírta, már semmit sem tehet annak érdekében, hogy többet kapjon, mint amennyit abban megállapítottak. Ha az erdélyi magyar kisebbség biztosító intézethez fordult volna (Minerva) nem történt volna meg az, ami miatt panaszt emelt.

B. E. A kéredezett esetben a fiút felveszik az ipariskola második osztályába. Épen községük közelében van Erdély (Szatmáron) legjobb ipariskolája, tehát nem kell választaniok. Neve: Școala de arte si meserii, az igazgatója Grigore Pop, neves szakember, ki diplomáját Pesten szerezte. Tőle bővebb felvilágosítást kérhet. Mi is megtudtunk annyit, hogy az iskolának öt osztálya van, melynek elvégzése után a mesteri diplomát adnak. A tanítási költség egészen csekély, has-év nem szükséges.

M. J. A kolozsvári pénzügyigazgatóságon megállapították, hogy kérése jogos. Abban téved, hogy az adóhátralék után járó támogatást elengedték, mert az erre vonatkozó javaslat a szenátuson nem ment keresztül. A többi kérdésben megállapították, hogy igaz van, de innen semmit sem tudnak tenni, mivel a sérelmek orvoslása az ottani pénzügyigaz-

gatóság hatáskörébe tartozik. Ajánlották azonban, forduljon egyenesen a Pénzügyminisztériumhoz (Ministerul de Finante București) s egy kérvényben, melyben előadja román nyelven mindazt, amit nekünk megírt, kérje, hogy küldjenek ki bizottságot az ügy felülvizsgálására.

Szerkesztői üzenetek

Ingyen könyvnaplárunk néhány nap múlva megjelenik s a naplárigénylők részére, miképpen az előző években, a megyék magyar elnevezése szerint *Abc.* sorrendben küldjük ki a naplárt. Tehát a következőképpen: *Alsófehér, Arad, Beszterce-Naszód, Bihar, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Krassószörény, Kolozs, Marostorda, Maramaros, Nagyüküllő, Szatmár, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Temes, Torda-Aranyos, Udvarhely* megyékben s végül az Erdélyen kívül lakó előfizetőink részére. Azért küldjük így ki, mert a felszólítások is hasonló sorrendben mentek ki s akiknek előbb küldtük ki a felszólítást, azoknak több idejük s alkalmuk volt a pénz beküldésére, mind azoknak, akik csak pár héttel ezeltől kapták meg a kitöltött postautalványt. A kik nem a legelől említett 5-6 első megyében laknak, azoknak fokozatosan — megyék szerint — több idejük van még a hátralék beküldésére, mint azon előfizetőinknek, akik pl. *Arad* vagy *Bihar* megyében laknak. — Ez utóbbiaknak nagyon kell igyekezniük a hátralék beküldésével, hogy a naplárt az első szállításmánnyal megkaphassák. Miután az első expedíció még karácsony előtt véget ér, ismétellen felszólítunk minden hátralékost a pénz sürgős beküldésére, mert kizárólag csak azoknak küldünk naplárt, akik előfizetéseikkel az év végéig rendben vannak.

Sz. F. Sárköz, ifj. P. L. Vajdaszentivány, ifj. F. Zs. Lozsád, K. L. Kraszna, R. Gy. Mirkvásár, B. P. Torboszló, F. M. Majláthfalva, M. B. Csikszentkirály, K. Zs. Nagyalambfalva, S. L. Székelybethlenfalva, B. M. Sándortelke.

Itt felsorolunk az új előfizetőkért lelkes és önzellen támogatókért fogadják mely tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

G. Gy. Nagykáson. A beküldött verset, sajnos, nem közölhetjük. Szép gondolatok vannak benne, de formája sok kifogás alá esik.

D. M. Marosbogd. Jóhiszeműségéhez kétség nem fér, reméljük hasonlóan vélekedik felőlünk.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: N. S. Gyimesbükk 175, (r. 1930. dec. 31-ig), J. M. Váralmás 160, (r. 1930. dec. 31-ig), R. I. Temeskisjenő 175, id. E. A. E. P. I. és O. I. Szilágyzóvány, 170-170 (mindhárom rendben 1930. dec. 31-ig), L. B. Chiocchina 340, (r. 1930. dec. 31-ig), Sz. B. Magyarbretteye 457 (r. 1930. dec. 31-ig), V. A. Mezőtelegd 175, B. M. Nántú 360, K. M. Nagybánya 1930. dec. 31-ig 170, lej beküldését kérjük. Zaboláról: K. J. 170 és F. B. 160, C. I. Hegyközszentimre 175, P. P. Borosjenő 95, (r. 1930. dec. 31-ig), E. J.-né Olasztelek 145, N. F. Tövis 175, K. I. Magyarbánya 175, L. Zs. Nyüved 170, K. S. J. Nyárádmagyaros 175, K. K. M. Mezőterem 1214, B. V. Nagydoba 175, Sz. K. Ottomány 50, V. A. Marosszentimre 95, V. F. J. Magyarbánya 200, Sz. M. Nagyszalonta 170, Ifj. K. M. Belényesujlak 175, T. B. n. Gyimesközéplak 175, M. A. Kászonfeltiz 175, G. I. Azuga 95, B. A. Ilyefalva 345, P. D. Alsócsernáton 160, O. M. Kovászna 175, T. B. Kálnok 200, (r. 1931. dec. 31-ig), V. P. Vámosgálfalva 175, P. I. Vajdamarás 175, Sz. D. Nagyölyves 160, N. F. T. Marosvécs 175, D. B. Maramarossziget 175, Ifj. T. B. Nagymoha 175, K. A. Hirip 175, B. D. Nagybánya 170, B. A. Dabóc 175, Ifj. K. K. Muzsdaj 215, V. D. Vizakna 175, G. Gy. Mezőfény 175, T. J. Nagykároly 175, M. J. Erzsébetbánya 175, D. Sz. Nagyszentmiklós 175, Sz. A. Alsószentmihály 175, Sz. S. Nagyalambfalva 175, G. P. I. Székelyszentkirály 175, V. D. Gagy 203, M. D. Rugonfalva 85, Lel.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Apróhirdetések

Középkorú, kis jövedelmű, egyedül élő férfi keres falura mindenes gazdaasszonynak egy egészséges 40—45 év körüli, szorényigényű, intelligens, gyermektelen magyar özvegyet. Fakisias házi gazdálkodást értő és a román nyelvet beszélők előnyben. Ajánlatokat a kiadóhivatal „Unom a magányt” jeligére továbbít. Csak teljes című leveleket veszek igénybe.

Szőlő vagy gyümölcsstelepitők figyelmébe! Ha éghajlatunknak megfelelő, kipróbált és egészséges szőlő vagy gyümölcsfa oltványt akarnak ültetni, kérjenek árjegyzéket és tájékoztatót **Tóthfalusi és Társa oltványtelepéről Târgu-Mureș-Marosvásárhely, Str. Sft. Gheorghe (Szentgyörgyú.) 9.**

Elmennék jó családhoz, gyermek mellé nevelőnőnek, társalkodónőnek, urinőhöz ápolónőnek, vagy valamilyen üzletbe kiszolgálónak, akár faluba, akár városba. Leveleket „Kereskedő leánya” jeligére a kiadóba kérek.

Két jócsaládból való reform. most leszerelt lakatos elmenne takács- vagy kovácsmesterhez tanulónak, esetleg benősülne. Cím a kiadóhivatalban.

Idősebb özvegy urinő keres magányos uri embernél szerény nyugodt otthont, mint házvezetőnő, lehetőleg falura. A háztartás minden ágában jártas. Levelek „Szerény igényű” jeligére kiadóba kéretnek.

Eladó 110 hold jó fekete föld, 1200 ölével, 8000 lej holdanként. Turi Sándor, Chesereu-Erkiserii Szilágym.

Szamos-Köblösön „Hangya” fogyasztási szövetkezet háza 1930 december 10. árverésen örökaron eladatik. Igazgatóság.

Kereskedőseged komoly, megbízható munkaerő bármily szakmában segédi vagy üzletvezetői állást keres lehetőleg azonnalra. Tabori Gergely, Simeria-Piski J. Hunedoura.

Okleveles gazda, aki nagy bírtokon gazdálkodott, állást szeretne cserélni. Jó referenciákkal. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Több évi gyakorlattal bírő gazda ember udvarbírói állást keres bárhova. A gazdaság minden ágában jártas. Levelek „Udvarbíró” jeligére a kiadóba küldendők.

**Rolozsvári
Takarékpénztár és
Hitelbank Részv.-Társ.
Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.**

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Dicsőánmartin-Dicsőszentmárton, Alba-Julia-Gyulafehérvár, Târgu-Mureș-Marosvásárhely, Oradea—Nagyvárad és Timișoara—Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:
Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud-Nagynyed, Udvarhely-megyei Tak.-pénztár és Odorheiu Székelyudvarhely és Cristur—Székelykeresztúr, Szászrégenvidéki Tak.-pénztár Rt. Reghin—Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffyhungad és Szamosújvári Hitelbank Rt. Gherla—Sz.ujvár.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. Áruakltárai a vasut mellett.

Szőlőoltvány, gyümölcsfa

valamint gyökerezési rippáriaportális és berlandéri szőlővesszőket megbízható helyről telepítsünk.

Ajánljuk 20 év óta fennálló

telepünkről garantált fajtisza minden betegségtől mentes duggyökerező szőlőoltvány és gyümölcsfáinkat. — Tekintettel az évi nagy keresletre, igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzáunk juttatni, minthogy a múlt évben nagyon sok vevőnk nem tudtuk kielégíteni. — Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk, mely a szőlőültetésről, valamint a káros növények irtásáról sok hasznos tudnivalókat tartalmaz.

**Székely Gábor és Tsa
szőlőoltvány és gyümölcsfa telep
Diosig-Bihardíószeg. (jud. Bihor.)**

Aranyosgyéresi Agyagipar R.-T.

Ajánlja elsőrangú földgázzal égetett hornyolt és hődfarkú

tetőcserepét,

normál és német méretű

fali és kúttégláját

valamint elsőrendű különböző méretben készült

alagcsöveit.

Cég és iroda: Turda—Torda.
Telefon szám: 107.

Ha pénzt akar keresni és nem akarja, hogy gyümölcsfáit a hernyók jövőre is tönkretégyék már most sürgősen alkalmazzon Iáira

„S O T O R” hernyóenyvgyűrűt,

melynek tökéletes hatása közismert. — Lombhullás után permetezzen okvelllenül levél-, paizs-, vértetű, valamint mindennemű kátevő ellen „Dendrin”-nel, vagy a kétszeres erősségű „Neodendrin”-nel.

Gyümölcsfák vértetves sebhelyeinek bekenésére csak

„P O M R I N” vértetűkátrányt használjon.

Hernyóenyvpapírt gyári áron szállítunk. — Gyártja:
Moskovits Ipartelepek Részv.-Társ.

O r a d e a—N a g y v á r a d.

Leakatok:

Segesváry & Co. Cluj-Kvár. Biasini S. utóda Cluj-Kvár.

Termése árát feljavíthatja,

ha 100 — lejért sürgősen megvásárolja a kolozsvári Mentő-Egyesület sorsjegyét.

Főnyeremény 1 millió L. készpénzben

de összesen 2182 nyeremény lesz 3,450.000 — L. összegben a nyertesek közt szétosztva

1930. december 21-én,

mely napon a húzás feltétlenül meg lesz tartva.

Sorsjegy kapható minden városban és 117 — lei előzetes beküldése ellenében a Sorsjegy iroda Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului (Unió-utca) 16. szám elküldi postán vidékre is.

Erőteljes újszülött és jól fejlődő növendékállata lesz, ha vemhes, szoptató és elválasztott állatainál a takarmányt

Pekk-el

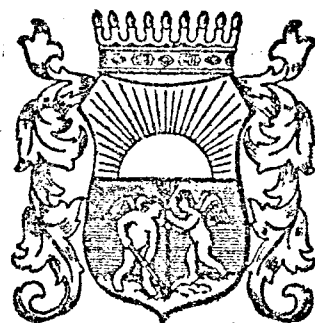
egésztli ki.

Egy állat napi Pekk adagja néhány baniba kerül. E csekély költséggel biztosítja állatainak gyors gyarapodását és sok betegségtől óvja meg azokat. Barki próbát tett a Pekk-el tudja, hogy az nélkülözhetetlen minden állattenyésztőnek. Kerjen ingyenes ismeretlőt a következő cégek egyikénél vagy a Chinoin-gyár bármely lerakatánál:

Szatmármegyei Mezőgazdák r.-t. Satu-Mare—Szatmar, Str. Reg. Maria 17.
Mezőgazdák Kereskedelmi r.-t. Arad, Str. M. Stănescu 2. — Karner Ede r.-t.
Timisoara-Temesvár, Str. Brătianu 12. — Schieb és Társa Cluj-Kolozsvár,
Piața Mihai Viteazul 40. — Sztruhár és Mandl Careii-Mare—Nagykaroly.

Vezérképviselőt:

Frederic Spodhelm és Társa București 2. Bulev. Elisabeta 55

Gyümölcsfák,

Diszfák,

Diszcserjék,

Rózsák,

Szőlőoltványok

legjutányosabb beszerzési forrása a

Dr. gr. Bethen László
gazdasága

faiskolája és szőlőoltvány telepe,

Reteag-Retteg (Jud. Someș)

Árjegyzék kívánatra ingyen!!

„Transsylvania” Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fő kintézelei:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosújvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs

Gyergyószentmiklós,
Csikszerecs,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségei:

Aranyosgyéres,

Ellogad betéteket, leszámítól
váltókat és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.

**Ha valahonnan árut rendel,
kérjük a lapban olvasott hirdetésre
hivatkozni**

Lesoványodott, erőtlén,
vérszegény, tüdőbajos
betegek részére áldás a

„GRASIN”

erőtámszer. — Etvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembeütő.

Kapható: gyógyszertárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerterében
Cluj-Kolozsvár, Calea Motilor. — Egy doboz 120 lei. Postán küldve
135 lei. Egy tehez kurához: 5 doboz 500 lei bermenitve, utánvétellel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

Radium az egészség gyógyforrása!!
Csakis

„RADIUMCHEMIA”

tartalmaz valódi, a cseh állam által garantált
St. Joachimsthal-i rádiumelemet. — Óvakodjunk
silány utánzatoktól! — A gyenge besugárzású „Radiumchemia” gyógy-
párnácska a fájdalmas testrészeire való egyszerű ráfektetéssel gyógyít, fájdalmat megszüntet és regenerál!... Ezen háziészert világhírű orvos-
professzorok többek között a következő betegségek ellen használják

Rheuma
Köszvény
Ischias
Vese
Köcs
Láb
Háj
Koronária
Neurasthenia
Migrén
Gyomor
Rövid

Rőrbetegségek
Farnakulások
Műtendemenű fejfájások
Izületi gyulladások
Gennyos folyamatok
Gyulladásos folyamatok
Tuberkulózis meg-
betegedések
Érelmeszesedés
Korai öregedés
Gyolva
Női bajok
Cukorbetegség

Tüdőbaj
Asztma
Bénulás
Májbaj
Vérszegénység
Hasi vizelés
Operáció utáni fájdalmak
Fogfájás és foghú-
srovadás
Szembetegségek
stb. stb. esetekben

Beszerezheti és ingyenes prospektust kaphat a Romániai Igazgatóságnál.
RÉVÉSZ IGNÁC Arad, Str. Consistorului 3.

Mezőgazdasági Bank
és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand
(v. Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fióktintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau—Zilah.

Affiliált intézetek:

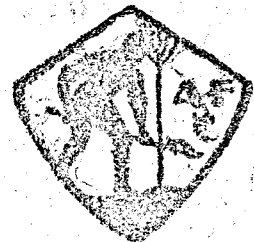
A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár
R.-T. Átúd-Nagyenyed és ennek
Uioara-Marosujvári fióktintézete. —

Saját tőkék:

60.000.000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden
ágazatával. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

ANDROSI, FISCHER & CO.
AIUD — NAGYENYED

Az őszi szállítás megkezdődött.
Aki biztos eredményt akar el-
érni, ültessen fákat, bokrokat
stb. az őszi folyamán.
Árjegyzék kívánatra díjtalanul

**Akinek rádiója van, vagy akar vásárolni,
ne mulassza el az alábbi könyvek beszer-
zéséről gondoskodni, mert ezzel rádió
ismereteit a leghatásosabban kiegészítheti:**

Balogh Arthur: Kristály detektoros rádió készülék 96 lei
Horváth László: A rádió amatőr kézikönyve — — 170 „
Khayll és Rada: A rádió-ujdonságai 1926—1929-ig 17 „
Milakovszky László: A rádiótelefon készítése — 96 „
Molnár János: A rádiótelefon elméleti és gyakorlati
ismertelése: — — — — — 204 „
Dr. Vajda Béla: Rádióismeretek — — — — — 25 „
Zakariás: A rádió vezérfonala — — — — — 96 „

Megrendelhető a „MINERVA” R.-T. könyvesboltjában
Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 1. szám.

Ha rádiót akar vásárolni, kérjen árjegyzéket
a „MINERVA” R.-T. rádióosztályától
Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.